

Viering 'Worden als een kind'

Kristin Vanschoubroek en Mia Cabooter

16 december 2007

De mensen probeerden ook kleine kinderen bij hem te brengen om ze door hem te laten aanraken. Toen de leerlingen dat zagen, berispten ze hen. Maar Jezus riep de kinderen bij zich en zei: "Laat ze bij me komen, houd ze niet tegen, want het koninkrijk van God behoort toe aan wie is zoals zij. Ik verzeker jullie: wie niet als een kind openstaat voor het koninkrijk van God, zal er zeker niet binnengaan!"

(Lucas 18, 15-17)

Toen mijn kinderen geboren werden, trof mij in de eerste plaats hun hulpeloosheid, hun kwetsbaarheid, hun totaal overgeleverd zijn aan de zorg van anderen.

Ik voelde dat mijn klein kindje totaal afhankelijk was van wat ik er als moeder mee deed. Ik moest het goed vasthouden, het op tijd eten geven, ervoor zorgen dat het voldoende rust had, dat het goed kon slapen, ... Het kleine kind appelleerde mij op mijn verantwoordelijkheid: ik en mijn man waren als ouders het antwoord op het onvoorwaardelijk vertrouwen van dit kind.

Worden als een kind is een onvoorwaardelijk vertrouwen schenken aan mensen. Het is steeds opnieuw geloven in mensen. Een kind gelooft zijn ouders. Het denken en voelen van een kind wordt helemaal opgebouwd rond zijn ouders en zijn omgeving. Als ouders of verzorgers lief, zacht en teder zijn voor een kind, dan leert het kind dat lief, zacht en teder zijn normaal zijn. Als ze hard zijn voor een kind of het geen aandacht schenken, dan leert het kind dat hardheid of geen aandacht krijgen normaal zijn.

Het vertrouwen van een kind is er dus helemaal. Pas veel later, na de kinderjaren leert een mens dat er nog andere referentiekaders zijn. Maar initieel is er dat totale vertrouwen.

Het vertrouwen dat een kind in ons stelt, is dus een zeer grote opgave. Tegelijk is het ook een grote kans, een mooi geschenk. Want precies omdat een kind ons zo vertrouwt en omdat we weten dat het kind in dit vertrouwen zo kwetsbaar is, appelleert het kind ons op het beste van onszelf.

Een kind opent door dat onvoorwaardelijk vertrouwen iets van de goddelijke werkelijkheid.

Graag vertel ik in dit verband een anekdote. Peter, mijn man, en ik waren 28 jaar en ouders van drie kleine kinderen, toen Peter solliciteerde voor een betrekking in een ziekenhuis in Kortrijk. Wij hadden er het volste vertrouwen in dat Peter die betrekking zou krijgen. Hij had daar immers een deel van zijn opleiding gekregen en het was één van de dokters bij wie hij had gewerkt die hem had gestimuleerd om diezelfde specialiteit te kiezen als hij, zodat ze later zouden kunnen samenwerken. In onze gedachten woonden we al in Kortrijk.

Toen de tijd van de definitieve beslissing was aangebroken, kwam er echter geen reactie uit Kortrijk. We hoorden integendeel geruchten dat er een andere kandidaat zou zijn. Ik stimuleerde Peter om contact op te nemen met de dokter en hem te vragen naar de stand van zaken. Peter durfde dit echter niet of vond dit ongepast. De spanning in ons gezin steeg. We hadden drie kinderen, ik werkte niet buitenshuis en het was dus belangrijk dat Peter werkzekerheid zou hebben. Diep in ons binnenste bleven we geloven dat Peter de betrekking zou krijgen. Maar de beslissing bleef maar uit...

Wij waren tijdens Peters opleiding eens op bezoek geweest bij die dokter en zijn vrouw thuis en het was een heel gemoedelijke ontmoeting geweest. Dus zei ik tegen Peter: "Ik wil weten waar we staan. Ik ga contact opnemen met de vrouw van die dokter." Kort daarna belde ik haar op en vroeg haar om eens te praten. Ze vond dat goed en ik stelde voor om samen een taartje te gaan eten bij de beste patissier in Gent: bij Bloch. Ik herinner mij ons gesprek nog zeer goed. Ik vroeg haar of haar man een

beslissing had genomen. De waarheid kwam er slechts beetje bij beetje uit. Haar man had in Leuven gestudeerd en sedertdien de banden met de universiteit warm gehouden. Hij was goed bevriend met de professor van Leuven. Maria's Voorzienigheid was een katholiek ziekenhuis en nam daarom liever afgestudeerden van een katholieke universiteit aan. En Peter had aan de universiteit van Gent gestudeerd. Ja, dat was een nadeel...

Langzaam werd het duidelijk dat de definitieve beslissing reeds was genomen en dat haar man niet de moed had gevonden om het aan Peter te zeggen. (Zijn vrouwen dan toch moediger!?) Ik herinner mij nog dat mijn tranen op dat lekkere taartje vielen.

Weer thuis had ik dus een zeer trieste boodschap. Mijn verdriet was groot. Ik wist dat dit voor Peter een grote ontgoocheling zou zijn. Ik weet nog goed hoe ik thuiskwam. Ons jongste kind Edward was toen drie maanden oud. Ik boog mijn verdrietig, misschien betraand gezicht over zijn wiegje en ik werd ontvangen met een stralende glimlach, zoals baby's dat kunnen. Ik realiseerde mij dat er voor dit kind niets aan de hand was. Tegenslag of niet: die onbevungen glimlach heette mij helemaal welkom. In één oogwenk ervaarde ik dit moment als goddelijk. Deze glimlach van onze baby liet iets oplichten van de glimlach, de liefde van God. Ik realiseerde mij dat het er voor God niet toe doet of we lukken of niet. Ik realiseerde mij dat we gedragen zijn door de liefde van God.

Natuurlijk bleef er het menselijk werk te doen om die tegenslag te verwerken en ons leven te heroriënteren, maar toch kon ik mij optrekken aan dit moment van helder inzicht. Wij wroeten in het leven, het leven is voortdurend vallen en opstaan, maar uiteindelijk zijn we geborgen bij God. De liefde van God overstijgt menselijke mislukkingen en tegenslagen.

Het vertrouwen dat een kind vanuit zijn onwetendheid zomaar aan ons geeft, is voor mij een heel belangrijke manier van zijn. Worden als een kind is vertrouwen in het leven, is het kwade niet aanrekenen, is niet beoordelen op lukken en mislukken. Dat vind ik de grote opgave in een mensenleven: dat ik als volwassene bewust ben en dus kan zien, dat ik weet waar goed en kwaad is, waar recht en onrecht geschiedt, maar dat ik tegelijk dit weten niet als laatste maatstaf neem. Daar zijn we ons hele leven mee bezig. Het impliceert dat ik mij ook mijn eigen tekorten vergeef, dat ik ook naar mezelf glimlach en aanvaard dat ik klein ben, dat ik een mens ben en dus tekortschiet en dat ik dit in de liefde van God laat opnemen.

Worden als een kind houdt zeker niet in dat wij alles maar goedvinden. Integendeel, het is en blijft belangrijk dat we het kwade bestrijden, opkomen voor rechtelozen, trouw zijn aan onze idealen, onnodig lijden opheffen of verzachten, kritiek geven waar deze terecht is. Maar laten we dit alles doen vanuit het hart van het kind.

We kunnen ons kinderhart vinden als we onze maskers, die we vaak als bescherming voor onze kwetsuren hebben moeten opbouwen, mogen afleggen. Als we het kind in ons bevrijden door ruimte te creëren voor de kwetsuren van het kind in onszelf en ze te erkennen, te aanvaarden en er vriendelijk voor te zijn, dan komen we bij ons goddelijk licht, bij onze vreugde en onze speelsheid. Dan worden we opnieuw geboren. Dan moeten we niet langer overleven, maar kunnen we echt ten volle leven. Zoals de evangelist Johannes zegt: "Alleen wie opnieuw wordt geboren zal het koninkrijk van God zien."

Kristin Vanschoubroek

In de voorbije maanden heb ik heel veel gedacht, gelezen en geschreven over 'worden als een kind'. Eigenlijk heb ik vooral gemijmerd. Ik vroeg mij af: welke mijmeringen zouden het hart van de mensen die naar de viering komen in deze decemberdagen kunnen verwarmen?

Jarenlang kon ik enkel met pijn terugkijken naar mijn kinderjaren. Het leek of ik die periode uit mijn leven wou bannen. Toch knipte ik de draad die mij verbindt met mijn kindertijd nooit helemaal door. Dat beseft ik nu, terwijl ik kijk naar mijn pop Lily die mij al zo'n 38 jaar is blijven volgen. Ik kreeg ze voor mijn zesde verjaardag en ik herinner me het alsof het gisteren was. Het moment waarop ik haar uit de doos haalde, lijkt in mijn herinnering te baden in een fel licht. Lily met haar blauwe ogen, haar koperkleurige haartjes en rode laarsjes. Hoe vertederde ze mijn kinderhartje! Nu prijkt ze in een hoekje van mijn huiskamer, veilig voor grijpgrage handjes, want ook bij haar heeft de tijd sporen nagelaten.

Soms, als ik me heel blij of heel verdrietig voel, pak ik haar voorzichtig vast en geef haar een zachte knuffel. Op zo'n momenten voel ik mij weer even dat kleine zesjarig meisje dat zoveel liefde te bieden had. Dan weet ik me verbonden met zoveel andere kinderhartjes die kloppen in kleine én grote mensenlijfjes.

We zijn zo verschillend en toch hebben we één ding met elkaar gemeen: ooit zijn we op de wereld gekomen, naakt en onschuldig. Een pasgeboren kind laat niemand onberoerd. Ik herinner me dat ik als kind sterk aangegrepen was door het kerstverhaal. Dat de herbergiers een hoogzwangere vrouw de toegang tot hun huis ontzegden, leek mij zo verschrikkelijk. Ik voel nog steeds heel veel ontzag voor zwangere vrouwen. Ik zou, bij wijze van spreken, een rode loper voor hun voeten willen uitrollen. Een zwangere vrouw draagt een wonder in zich.

Dat ik zelf geen kinderen heb, stemt me soms nog droevig, maar ik mijd niet langer wiegjes en buggy's. Integendeel, ik ben blij als een kleintje mijn pad kruist, al is het maar even. Want voor mij is het duidelijk: zo'n klein wonder brengt me dicht bij mezelf, bij mijn essentie, bij de essentie van het leven.

Ook volwassenen raken mij in mijn kinderziel. Hiervan werd ik mij in het najaar opeens heel bewust. Onverwachts kwam namelijk één van mijn oud-cursisten weer op mijn pad. Ik zal haar Sarah noemen. Sarah heeft op het eerste gezicht niets vertederends. Ze is allesbehalve een lieverdje en heeft absoluut geen hoog knuffelgehalte. Toch heeft ze een bijzonder plekje in mijn hart. Sarah is wie ze is, op elk moment. Geen gedoe met verborgen agenda's. Als Sarah naar mij lacht, dan weet ik dat ze blij is. Als ze nors weg kijkt, dan is ze kwaad tot in het diepste van haar vezels. Met Sarah voer ik geen hoogstaande filosofische gesprekken, ze verwacht Italië met Ierland, maar wat maakt mij dat uit? Sarah is echt. Ze doet ook een appel op mijn echtheid. Op de echtheid van een kind. Zij doet mij beseffen dat ook ik me vaker dan me lief is anders voordoe dan ik in wezen ben.

Het kind in ons is meer dan eens afgewezen en durft zich vaak niet meer te uiten. Daaraan denk ik soms als ik in contact kom met norske, onvriendelijke mensen. Dan voel ik een instinctieve afkeer en angst voor de kwaadheid en verbittering die ze in zich lijken te dragen. Toch heb ik geleerd dat het in die ontmoetingen bijzonder helend kan zijn om in je eigen kracht te staan. Vanuit die kracht kijk ik die mensen dan in de ogen en probeer me hen voor te stellen als kind. Dan staat op dat moment niet de macho Michiel voor mij, maar het kind Michiel. Het kind dat net als ik naar geborgenheid verlangt. Dit helpt me wel.

Ik voel hoe ik dan zachter word vanbinnen en hoe ik de ander niet langer vanuit angst en afkeer bekijk, maar vanuit vertrouwen tegemoet treed. Onbewust geef ik de boodschap: voor mij hoeft het niet, Michiel, voor mij hoeft je je echt niet zo groot te maken. We zijn beiden kinderen van dezelfde God, niet meer en niet minder. We zijn geboren als naakte wezentjes, schijnbaar hulpeloos, maar tegelijk zo krachtig.

Zo probeer ik ook naar mezelf te kijken. Ik hoef niet te worden als een kind. In mijn diepste wezen ben ik een kind: ik ben vertrouwen, eenvoud, spontaniteit. En: zo binnen, zo buiten.

'Zo binnen, zo buiten'; dit brengt mij terug naar een heel bijzondere herinnering.

Het was een moment in mijn leven waarop ik bijna wanhopig zocht naar rust en heling. In de lente van 2001 volgde ik een cursus en op een bepaald ogenblik vroeg de begeleider ons een moment in ons leven te herinneren waarop we ons volledig ontspannen hadden gevoeld. Ik herinner mij mijn reactie nog levendig: ik zat wat verweesd te staren, het nabije verleden herinnerde me enkel aan pijn en spanning. Er verstreken minuten die uren leken...

Plots, helemaal uit het niets zag ik voor mijn geestesoog een helderblauwe lucht, een zomerse lucht. Ik voelde de zon, de augustuszon. Onder mij prikten de stoppels van een graanveld na de oogst, achter mij was er de beschutting van een ouderwetse stromijt. Binnen handbereik waren er rauwe worteltjes en koude koffie. Het hondje van mijn grootvader snuffelde wat rond. Wat een intens gevoel van tevredenheid, vertrouwen en verbondenheid kwam er daarbij over mij. En overgave, volle overgave, dat was er ook.

Diezelfde overgave voelde ik toen men mij als kind over Jezus vertelde. Het groen vilten bord met kartonnen plaatjes illustreerden al die mooie verhalen. Wat een bewondering had ik voor Jezus, want hij nam het op voor de zwaksten, de kleinsten. Ik voelde me zo veilig onder zijn hoede. Dat ik hem tot mij mocht nemen, was onvoorstelbaar. De juf had ons geleerd dat we 'dag lieve Jezus' moesten zeggen op het moment dat we de hostie doorslikten. Wat ik toen mocht ervaren, maakt mij nog heel warm vanbinnen.

Gedurende vele jaren zijn die mooie herinneringen vervaagd geweest, tot ze op die mooie lentedag weer helemaal terugkwamen. Het instituut kerk had mij vaak ontgoocheld. Ik was lange jaren als het ware spiritueel dakloos. Ik voelde mij wel erg aangetrokken tot het boeddhisme. Eigenlijk brachten het boeddhisme en de islam me terug naar Jezus.

Voor moslims is Jezus een respectabele profeet. Soms toonde mijn vriend Rachid mij stukken uit de Koran waarin de naam van Jezus en Maria voorkwamen. Zo boorde Jezus zich stilletjes aan weer een weg naar mijn hart... Zijn wijze woorden werden uit een diepe slaap gewekt. Het leek voor mij opeens geen taboe meer om van Jezus te houden. Maar er was meer dan dat. Door mijn relatie met een diep religieus man, verlangde ik sterker dan ooit naar een beleving van mijn spiritualiteit. Ik ben heel dankbaar dat ik kort daarop in een boeddhistisch centrum de kracht van mediteren heb leren ervaren. Ik merkte evenwel dat ik gaandeweg sterk de drang voelde om mijn eigen christelijke roots te mogen herbeleven. Het kind in mij verlangde sterk naar Jezus. De weg die La Verna mij toonde, was voor mij dan ook een godsgeschenk.

Nog even en de kortste dag van het jaar zit er ook weer op. Kort daarna is het Kerstmis, het feest van mijn allergrootste vriend. Intussen vallen voor mij alle puzzelstukken stilaan in elkaar en het bezinnen naar deze viering toe heeft daar dag na dag toe bijgedragen.

Ik voel me verwonderd, dankbaar en blij zoals alleen een kind kan zijn. Ik koester ook de stille hoop dat mijn bijdrage aan deze viering het kind in jullie heeft beroerd.

Mia Cabooter